

III. Afstemningerne.

Tidligt under debatten havde USA fremlagt et resolutionsforslag, ifølge hvilket særudvalget skulle træde sammen på ny for at behandle principperne om ikke-magtanvendelse og folkenes selvbestemmelsesret og, såfremt tiden tillod det, princippet om ikke-indblanding og derefter gennemgå de principper, hvorom der hidtil var opnået enighed med henblik på at søge denne enighed udvidet. Da der ikke i resolutionsforslagets behandling af ikke-indblanding var medtaget nogen henvisning til ikke-indblandingsdeklarationen (res. 2131 (XX)), blev udkastet angræbet kraftigt fra latinamerikansk, afroasiatisk og østeuropæisk side. 66 lande fra ovennævnte områder fremsatte derefter i slutningen af debatten et resolutionsforslag, hvori særudvalgets mandat blev fastlagt til behandling af ikke-magtanvendelse og folkenes selvbestemmelsesret samt formulering af princippet om ikke-indblanding i overensstemmelse med resolution 2131 (XX) med henblik på at udvide det område, hvorom der allerede var enighed.

Formuleringen af mandatet for behandlingen af ikke-indblanding var uacceptabel for vestlandene, navnlig efter at Indien på forslagsstillernes vegne udtalte, at den valgte formulering betød, at ikke-indblandingsdeklarationen i sine principper ikke kunne modificeres, at dens ordvalg kun kunne undergå enkelte redaktionelle ændringer, samt at ethvert forslag til ændring af princippet skulle ske med henblik på at udvide enigheden på området uden at ændre det principielle i ikke-indblandingsdeklarationen.

66-lande-resolutionsforslaget blev derefter vedtaget med 78 stemmer for, ingen imod, medens 15 afholdt sig fra at stemme (den vestlige gruppe, herunder Norden, bortset fra Canada, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Spanien, Tyrkiet og Østrig). Det bemærkes, at baggrunden for Frankrigs afstemning må ses i dette lands særlige holdning til en række fransktalende afrikanske lande. Den canadiske stemmeafgivning skyldes ifølge Canadas delegerede, at man af indrepolitiske (fransk-canadiske) grunde ikke så sig i stand til at være solidarisk med majoriteten i vestgruppen, men måtte stemme som Frankrig.

Resolutionens operative paragraf 5, der

fastlægger særudvalgets mandat for behandling af ikke-indblandingsprincippet blev under en delafstemning vedtaget med 72 stemmer for (herunder Frankrig, Grækenland og Irland), 13 imod (de fleste vestlige lande, herunder Danmark, Norge og Island), medens 7 afstod (Sverige, Finland, Canada, Tyrkiet, Italien, Østrig og Philippinerne). USAs resolutionsforslag bortfaldt, idet 66-lande-forslaget blev stillet først under afstemning.

Plenarforsamlingen vedtog den 18. december 1967 resolutionsforslaget med stemmefordelingen 84 for, ingen imod, medens 17 afstod (res. 2327).

6. udvalgs beretning: A/6955.

„Fact-finding“.

(Dagsordenens punkt 88).

I. Forhistorie.

Spørgsmålets drøftelse skyldes et hollandsk initiativ. Fra hollandsk side ønskede man oprettelse af et internationalt undersøgelsesudvalg under FN, der skulle kunne benyttes ved siden af de allerede eksisterende ordninger for „fact-finding“, og som skulle stå til disposition for de lande, der ønskede at benytte sig af det enten på permanent eller på ad hoc-basis. Udvalget skulle udelukkende beskæftige sig med at undersøge en sags forskellige forhold og skulle kun træde i funktion efter anmodning. Udvalget tænkte at skulle være et permanent organ sammensat af højt kvalificerede ikke-regeringsrepræsentanter udvalgt på grundlag af en geografisk fordeling.

Efter anmodning fra generalforsamlingen i 1963 og 1965 havde generalsekretæren udarbejdet to rapporter i sagen. 21. generalforsamling nåede på grund af tidnød ikke frem til en realitetsbehandling af spørgsmålet, og der blev vedtaget en procedureresolution, hvorunder medlemslandene blev indbudt til at fremkomme med deres synspunkter i sagen, ligesom det besluttedes, at sagen skulle genoptages. Der indkom svar fra 12 regeringer; af de skandinaviske lande svarede kun Finland.

II. Debatten.

6. udvalg behandlede spørgsmålet på tre møder i november. Der var i og for sig ingen